

Hevur í óluksumát rakt tey veikastu

Nevndin í Føroya Arbeidarafelag beint eftir aðalfundin leygardagin: F.v. Kári Jacobsen úr Vági, Marius Clementsen av Sandi og Elias Hansen, næstformaður av Skála. Við endan situr Ingeborg Vinther, formaður. Og síðani eru tað Georg Hansen úr Miðvági, Simun Abrahamsen úr Fuglafjarði og fremst h.m. situr Tana Kallsøy av Eiði.

Tey sjúku og tey gomlu, tey lág-løntu og tey í ALS, tað eru tey, sum á øllum økjum bera prísir fyri tann politikk, sum verður førdur og tað átalur Føroya Arbeidarafelag harðliga

ÁKI BERTHOLDSEN

Á sínum fjølmentasta aðalfundi nakrantíð, fekk nevndin í Føroya Arbeidarafelag fullan stuðul fyri tað arbeiðið, hon hevði gjørt.

Hetta kom eisini til sjónar í nevndarvalinum, tí øll sum stóðu fyri vali, vórðu afturvald.

Í ár stóðu næstformaðurin og triggir nevndarlímur fyri vali.

Einasta, sum ikki varð afturvald, varð Hildibjörg Brattalíð av Tvøroyri. Men hon vildi ikki verða afturvald og stillaði tí ikki upp. Fyri hana varð Marius Clementsen valdur, hann hevur verið tiltakslímur.

Annars varð Elias Hansen afturvaldur til næstformann, og hini trý, sum vóru afturvald, vóru Simun Abrahamsen úr Fuglafjarði, Tana Kallsøy av Eiði og Georg Hansen úr Miðvági.

Næsta ár standa formaðurin og tveir nevndarlímur fyri vali.

Fyrsti tiltakslímur er Randi í Jógvansstovu í Lørvík, annar tiltakslímur er Karla Einarsson í Runavík og triði tiltakslímur er Hildibjörg Brattalíð á Tvøroyri

Mótmæla harðliga

Sum tað onkuntíð er hent fyrr, gjørdi aðalfundurin í ár

av at orða eina yvirlysing.

Í yvirlysingini verður nomið við ymisk, átrókandi mál, sum FA heldur hava so stóran týdning, at tey hava uppihildið nøkur orð á vegnum og hon vendir sær í høvuðsheitum ímóti politiska myndugleikanum. Men eisini Føroya Fiska-

virking fær eina álvarsliga ábreiðslu frá Ingeborg Vinther og hennara fólki.

Yvirlysingini varð einmælt samtykt

Í henni staðfestir aðalfundurin í FA, at hóast fiskiskapurin er øktur seinastu árin, hevur tað ikki ført við sær meiri arbeiði á landi,

heldur tvørturímóti.

– Aðalfundurin átalur harðliga, at almennu myndugleikarnir onki munagott gera fyri at forða fyri, at fiskurin fer óvirkaður av landinum við teirri avleiðing, at arbeiðsloysið í fiskivinnuni á landi, sum er okkara primervinna, alsamt veksur, sigur FA.

Setir forðingar í vegin

Tey átala eisini at Føroya Fiskavirking ikki hevur vist viljað til at lata øðrum tey flakavirki, sum standa tóms kring landið, hóast Fiskavirking kundi hjálpt til, at arbeiði aftur kundi verið skapt á teimum plássum, har ið hesi virki standa tóms.

– Føroya Fiskavirking setir so harðar treytir fyri at lata øðrum virkin, at tað forðar teimum framtakshugaðu kreflum, sum kundu skapt arbeiði til nógvar, vinnuførar hendur.

– Heitt verður tí á leiðsluna í Føroya Fiskavirking um at hjálpa til so at onnur kunnu yvirtaka tey virki, sum nú standa tóms, hetta til til frama fyri landi og fólki okkara.

Tey lágøntu fingu ongan lætta

Aðalfundurin hjá FA átalur eisini harðliga at Føroya Landsstýrið og Løgtingið ikki hava veitt teimum lágøntu á landi sama skattalætta sum veittur er øðrum løntakarum.

Víst verður í hesum sambandi á, at tey, sum arbeiða í fiskivinnuni á landi, hava bara ALS at dúva uppá.

– Og við teimum skerjingum, sum stóðugt verða framar í rættindunum at fáa lön frá ALS, er hesin løntakarábólkur sera illa fyri figgarliga.

– Og tað er átaluvætt, at

FA
Aðalfundur '98

politiski myndugleikin ikki hevur veitt hesum bólkki sama skattalætta, sum aðrir løntakarábólkar hava fingið.

Skejing í óluksumát

Føroya Arbeidarafelag mótmælir eisini harðliga ætlanin um hjá teimum borgarligu flokkunum at seta arbeiðsrætt á stovn í Føroyum.

– Hetta er enn ein roynd at gera mun á ymsum samfelagsbólkom og tað fer í óluksumát at skerja grundleggjandi, demokratisk rættindi hjá fakfelagsrørsluni.

– Sum fakfelagini aður hava víst á, eiga partarnir á arbeiðsmarknaðinum sjálvir at finna fram til eina skipan, sum á tryggan hátt kann avgreiða møgular trætumál í millum partarnar.

– Men vit mugu tíverri á-sanna, at arbeiðsgevararnir hava ikki vist áhuga fyri at taka upp samráðingar um eina slíka skipan.

Rakt tey veikur

Og at enda í yvirlysingini, átalur Føroya Arbeidarafelag skerjingunum í heima-røktini.

– Men tíverri er hetta enn eitt dømi um tann politikk, ið førdur hevur verið í árávis, og sum í óluksumát hevur rakt tey veikastu í samfelag okkara, nevniliga tey sjúku og tey gomlu, sigur Føroya Arbeidarafelag.

Allir limir í Føroya Arbeidarafelag fáa nú lívstrygging

Hetta verður ein samhaldsføst trygging, har ið øll fáa líka

ÁKI BERTHOLDSEN

Føroya Arbeidarafelag hevur nú feina tíð arbeiði við at seta á stovn eina lívstrygging fyri limirnar.

Og nú er við at koma undir land við hesum.

Ingeborg Vinther sigur, at nógvir ymsir møguleikar eru kannaðir, men nú halda tey seg hava funnið fram til ta røttu loysnina.

Ein trupulleiki er, at antin skal inngjaldið í tryggingina skattast, ella

skal tryggingin skattast, um hon verður útgoldin.

Sjálvi halda tey, at tað er frægtast, at inngjaldið verður skattast, tí tað er hóast alt so lítið, at tað verður ikki lagt merki til.

Hinvegin verður tað hildið at verða óheppið, um ein doyrt, og tey, sum sita eftir so fáa trygging útgoldna, men so skulu noyðast at betala kanska helvtina í skatti.

Samhaldsføst skipan

Føroya Arbeidarafelag heldur at tað er rættast at stovna eina samhaldsføsta skipan, har tey, sum sita eftir, altíð fáa líka, sama, hvussu gomul hann, ella hon er, sum doyrt frá teimum.

Annars er tað vanligt, at útgjaldið frá tryggingin hækkar so líðandi og er hægst í bestu árum, men

lækkar so aftur og fellur burtur tá ið tryggingartakarinn fellur 67 ár.

Ingeborg Vinther sigur, at tað kemur ofta fyri, at eisini fólk, sum eru komin upp í árin hava húsaskuld at dragast við, ella tey hava veðhildið fyri børnin.

Tí heldur FA, at øll ímillum 18 og 67 ár skulu fáa líka, hóast henda tryggingin er dýrari enn hin.

Trupult mál

Men at skipa eina lívstrygging fyri limirnar í FA er eitt tekniskt ógilliga trupult mál.

Tí gjøgnumtrekkur av limum er stórt.

Fyrr hevur aðalfundurin í FA samtykt, hvør skal hava rætt at fáa trygging útgoldna.

Í stórum eru treytirnar hesar:

1) Viðkomandi skal verða

limur í FA tá ið hann/hon doyrt

2) Viðkomandi skal hava verið limur seinastu tvey árin, ella skal samanlagt hava verið limur í fimm ár.

3) Tey seinastu tvey árin skal viðkomandi hava forvunnið minst 50% av inn-tøkuni frá arbeiði, sum er undir av høvuðssáttmálanum hjá FA, ella sum er undir sáttmála, sum FA hevur góðkent. Ella skal viðkomandi í sama tíðarskeiði hava arbeiðt minst 16 mánaðir undir hesum sáttmálaokkjum.

Tann sum lýkur treytirnar undir 1 og 2, men ikki heilt lýkur treytirnar í trý, kann undir vissum umstøðum fáa niðurstøtt útgjald, roknað út eftir inn-tøkuni, hann hevur havt av arbeiði undir sáttmálar hjá FA.

Tó kann partíðarsettur

varðveita rættin til fullt útgjald, um hann, ella hon, rindar grunninum gjald, sum nevndin ásetur.

Eftirsitandi hjá limi, sum lúka treytirnar undir 1 og 2, men sum hava verið burtur úr arbeiði av sjúku, kunnu fáa lívstrygging, um hann, ella hon, meðan tey hava verið sjúk, hava góðgjørt grunninum gjald, sum nevndin hevur ásett.

Aðalfundurin gav nevndin í Føroya Arbeidarafelag heimild at arbeiðara viðari við málinum

Og aðalfundurin tók eisini undir við, at talan bleiv um eina samhaldsføsta trygging, so at øll fáa líka, sama, hvussu gomul tey eru.